

Civiløkonomernes faglige eksistensgrundlag

1926-2002

Johnsens Klumme

Af Erik Johnsen

I foråret 2004 skal vi til fødselsdag. Det er *Civiløkonomerne* eller *FDC* eller *Foreningen af Danske Civiløkonomer* – eller hvad vi nu vælger at kalde fødselaren – der fylder år. Kært barn har mange navne og skal fejres behørigt, koste hvad det koste vil.

Til en sådan fejring hører et festskrift der gør rede for fødsel, opvækst, udvikling og smukke resultater og noget om hvad fødselsdagsbarnet har tænkt sig at få fremtiden til at gå med. Et kløgtigt redaktionsudvalg under forsæde af direktør *Børge Rasmussen* har taget stilling til hvad det opfatter som vigtige milepæle og én af disse er – naturligvis – foreningens faglige publikationer, herunder *L&E*, som fra begyndelsen er opfattet som et "videnskabeligt" tidsskrift. Det har været pålagt nærværende klummeskriver at pløje denne publikation igennem i forskellige forklædninger. Resultatet gengives her i stærkt forkortet tilstand.

At en dimittendorganisation udgiver et tidsskrift er ikke nogen sensation. Men at den udgiver et "videnskabeligt" tidsskrift som dokumenterer medlemmernes professionelle baggrund og organisationens strategiske profil er ikke en hverdagsbegivenhed. Et aktivt samspil mellem "Praksis" og "Teori" over en femoghalvfjerdsårig periode er et særsyn. Som man først får øjnene op for når man vælger at se hele skoven i perspektiv og ikke blot derfra hvor man ikke kan se den for bare træer.

Den første faglige publikation var *Handelsvidenskabelige Meddelelser*, 1926-36. Det hedder i II Bind bl.a.: "*Handelsvidenskabelig*

Studieklub, hvis hjemsted er Den Handelsvidenskabelige Lærestanstalt, blev stiftet den 21. september 1920 af forhenværende og daværende Studerende ved Handelshøjskolen. Klubbens Formaal er i H.t. dens Loves §2: "i Fortsættelse af de ved Handelshøjskolen afholdte Forelæsninger at foretage yderligere Studier af handelsvidenskabelige Spørgsmaal."

Vi har her et skoleeksempel på hvorledes forskeri starter i et lukket åndeligt provinsielt miljø i form af "unge handelsmænds" "teoretiske uddannelse", hvor nogle ildsjæle ikke kunne få nok og havde energi til at fortsætte efter eksamen. I samspil med nøglepersoner, der "skrev". Handelshøjskolens verdensbillede var i tyverne *Handel* med stort H. Dvs. handelens veje, jura, omkostninger og regnskab. Hertil kom en rudimentær driftsøkonomi.

I april 1937 skiftede "Meddelelser" navn til "*Handelsvidenskabeligt Tidsskrift*", medens udgiveren stadig er *Handelsvidenskabelig Studieklub*. I sin 17-årige levetid til 1954 udvikler tidsskriftets indhold sig fra handelsvidenskab til *erhvervsøkonomi*. I vidt omfang efter den tyske tradition med omkostnings-indtægtsanalyse, regnskab, finansiering, afsætning og administration. Men også med begyndende funktionsøkonomi og mere differentierede begrebsdannelser. Perioden 1937-54 kan betegnes som *erhvervsøkonomiens* skabelsesperiode. Man går fra handelsvidenskab til et mere differentieret – men ikke alt for operationelt – *erhvervsøkonomisk verdensbillede*.

Fra 1955 er tidsskriftsudgiveren *Forenin-*

gen af danske Erhvervsøkonomer og tidsskriftet hedder *Erhvervsøkonomisk Tidsskrift*. Nu kommer der en bølge af ny forskning og mere intensivt samspil med "praksis" samtidig med en betydelig import af amerikansk teori og operationel holdning til virksomhedsledelse. Uden at gå i detaljer får vi skabt en differentieret erhvervsøkonomisk disciplin, som danner grundlag for virksomhedernes ledelse og en begyndende opmærksomhed også i offentlig forvaltning. Erhvervsøkonomien optager beslutningsteorier, adfærdsteorier og systemteorier i sit vokabularium og bliver multidisciplinær. Der bliver – gennem aktionsforskning – skabt et teorigrundlag for realistisk virksomhedsledelse, hvor det økonomiske aspekt er nødvendigt, men ikke tilstrækkeligt.

1986 bliver et skelsættende år for ET. Det fylder 50 år og tager sit eksistensgrundlag op til diskussion. Konklusion: "Alt hvad der sker at betydning for civiløkonomens fagli-

ge base skal på én eller anden måde afspejles i ET". Konsekvens: Navneskifte til *Ledelse & Erhvervsøkonomi* med temaer som personlig ledelse, ledelsesmiljø, ledelsesproces som dokumentation for at ledelse nu er fremstået som en selvstændig disciplin og hovedelement i civiløkonomens faglige eksistensgrundlag. For at underbygge den faglige seriøsitet blev tidsskriftets artikler "reviewed" hvorved man slog flere fluer med eet smæk: Forskere blev interesseret i at levere endnu bedre artikler og dimittendorganisationen kunne bryste sig af endnu kraftigere at levere ammunition til medlemmernes intentioner om at sætte sig på dansk ledelse.

I Danmark har vi traditionelt skelnet mellem "praksis" og "teori" i relation til civiløkonomens eksistensgrundlag. Det har taget 75 år at aflive denne myte. *Civiløkonomernes* faglige tidsskrifter har stået for denne præstation.